

Sternbergit

AgFe_2S_3

W. Haidinger (1827)

Byl popsaný z Jáchymova W. Haidingerem.

Hrabě Kašpar Maria Sternberg (1761-1838), světově uznávaný učenec v oboru paleontologie, stál v čele skupiny osvícených šlechticů, kteří usilovali o založení muzea v Praze (dnes Národní muzeum). Roku 1820 jejich záměr schválila vídeňská vláda i panovník. Majitelkou muzea se stala Společnost vlasteneckého muzea v Čechách, jejímž prvním předsedou se hrabě Sternberg stal.

Sternbergit je prostorově sdružen jednak s arzenidovými rudami, kde zaujímá obdobnou pozici jako např. argentit, častěji však s rudami sulfoarzenového stadia v asociaci především s proustitem. Jeho vyloučeniny přecházejí místy v agregát pyrit-markasitu. V obou typech rud nepřesahují rozměry sternbergitu zpravidla velikost 0,01 mm.

Sternbergit se vyskytuje v lupenitých krystalech do dutin v dolomitové žilovině nebo i pokrytý krystaly kalcitu. Bývá též zarostlý v žilovině často na hranici mezi dolomitem a kalcitem nebo na stěnách tenkých puklin v žilovině. Vyskytl se ve srůstech s proustitem jako šedé lupínky na povrchu proustitových zrn s dalšími minerály jako akantitem, galenitem, sfaleritem a pyritem. Čerstvý je světle šedý se silným kovovým leskem, poměrně rychle ale jeho povrch zachází, lesk klesá a barva se mění na černou. Má dokonalou štěpnost v jednom směru. Jeho charakteristickým znakem je dokonalá ohebnost lupínků. Štěpnost a ohebnost jsou rozhodující pro odlišení sternbergitu od argentopyritu. Je to velmi vzácný minerál, který vznikl při nízkých teplotách.

Sternbergit ve značné míře podléhá přeměně. Jeho lupínky jsou pak křehké a zčásti i magnetické. V nábruse bylo možné pozorovat, že se taková zrna sternbergitu rozpadla na jemnozrnnou směs obsahující akantit a zbytky sternbergitu, přičemž z původně dokonalé štěpnosti zbyly jen náznaky. K obdobnému rozpadu dochází také u argentopyritu.

Kaspar Maria Sternberg
(1761-1838)

sternbergit
(Jáchymov-Svornost, žíla Fundgrübner, 1991)

sternbergit
(Jáchymov-Svornost, žíla Fundgrübner, 1992)